

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана соціологічного
факультету

 В'ячеслав НІКУЛІН

28 червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ третій (освітньо-науковий)

галузь знань _____ 05 – Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)

спеціальність _____ 054 Соціологія
(шифр і назва)

освітньо-наукова програма _____ Соціологія
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ соціологічний

2024/2025 навчальний рік

Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету

26 червня 2024 року, протокол № 9

Розробник:

Мусієздів Олексій Олександрович, доктор соціологічних наук, доцент.

Оновлення програми:

Голіков Олександр Сергійович, доктор соціологічних наук, доцент, професор закладу вищої освіти кафедри соціології соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології

Протокол № 15 від 12 червня 2024 року

В.о. завідувачки
кафедри соціології

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Соціологія»

Гарант освітньо-наукової
програми «Соціологія»

Віль БАКІРОВ

Програму погоджено з науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 8 від 24 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 054 – соціологія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння навичками підготовки наукових публікацій та презентації результатів досліджень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни є знайомство з вимогами та практикою підготовки наукових публікацій та презентації результатів досліджень.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
8 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
Реферат (2)	
Контрольна робота (2)	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми, Освітнього стандарту спеціальності 054 – «Соціологія» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 30.12.2021 № 1505), здобувачі повинні демонструвати наступні загальні та спеціальні компетентності, а також програмні результати навчання:

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми соціології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері соціології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК07. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку соціології.

СК08. Здатність ефективно діяти у просторах вітчизняної та зарубіжної наукової періодики (підготовка рукописів, обирання оптимальних журнальних редакцій, вибір стратегій публікації тощо).

СК10. Здатність визначати, рефлексувати та описувати власні методологічні принципи та методи соціологічного дослідження в залежності від об'єкту і предмету, використовуючи можливості міждисциплінарних підходів та суміжних дисциплін (філософія, історія тощо).

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з соціології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми соціології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми соціології з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

РН05. Планувати і виконувати прикладні та/або теоретичні дослідження з соціології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних

інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН06. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН08. Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

РН09. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері соціології та у викладацькій практиці.

РН10. Вміти планувати та рефлексувати свій оригінальний вклад на основі власного дослідження, співвідносити його з вже наявними результатами, бачити обмеження вже проведеного та перспективи подальшого дослідження, що фундуються на отриманому вкладі.

РН12. Уміння висловлювати власну думку у ясних, чітко структурованих текстах, пов'язаних з академічною та професійною сферою, висловлювати та підтримувати певну точку зору з наданням аргументації та прикладів.

Здобувачі повинні

знати:

- сутність та особливості різних видів наукових текстів та вимоги до них;
- принципи самопрезентації та презентації результатів наукової роботи.

вміти:

- розрізняти вимоги до різних видів наукових текстів;
- розробляти план роботи над академічними текстами;
- здійснювати пошук необхідної для наукових текстів інформації;
- створювати академічні тексти;

мати навички:

- підготовки наукових публікацій;
- самопрезентації та презентації результатів наукової роботи.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Представлення результатів наукової діяльності

Смисл і задачі наукової діяльності. Логіка и методологія. Вимоги об'єктивності і загальнозначущості наукових результатів и стиль наукового письма: проблема взаємозв'язку.

Організація науки. Наука як соціальний інститут и як епістемологічний проект. Поняття наукових комунікацій.

Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій

Жанри представлення та їх специфіка: науковий звіт, наукова стаття, наукова монографія, наукова рецензія. Аудиторія тексту. Усні представлення та візуалізація.

Науковий текст: специфіка стиля, структурна композиція, категоріальний апарат та лексика (на прикладі кожного з жанрів). Плагіат та політика авторства в структурі сучасної науки. Аналіз наукового тексту: структура та основні категорії.

Основи роботи з інформацією. Аналіз наукового тексту (наукової статті або розділу наукової монографії): композиція тексту, тезування та аргументація тексту, політика авторства; написання наукової рецензії.

Сфера використання та задачі конспекту; основні вимоги, логіка та структура. Написання конспекту: структурування тексту; виділення основних положень та аргументів; переказ своїми словами; скорочений переказ. Сфера використання та задачі реферату. Написання реферату: тематизація джерела; виділення основних положень автора; опис і характеристика положень; опис і характеристика аргументації; характеристика джерела в його тематичному (чи теоретичному, методологічному) полі.

Основні вимоги, логіка та структура есе. Написання есе: формулювання самостійних положень стосовно обраної теми; підбір та формулювання аргументів до положень; структурування положень та аргументів у послідовність; оформлення посилань на стилістична редакція тексту.

Мета і задачі наукової статті та наукових тез. Вимоги до структури та змісту наукової статті. План наукової статті. Вимоги до цитування, оформлення посилань та списку джерел. Принципи написання наукових тез.

Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів

Загальні вимоги до презентації результатів наукових досліджень. Види презентацій результатів наукових досліджень. Публікації у ЗМІ, анонс, прес-реліз.

Публічний виступ. Види публічних виступів. Структура публічного виступу. Візуалізація результатів наукового дослідження. Підготовка тез та відповідей на запитання.

Тема 4. Основи самопрезентації

Функціонування науки та необхідність само презентації та презентація результатів наукової діяльності. Самопрезентація: цілі та способи. Складання резюме. Розміщення інформації. Написання мотиваційного письма. Презентація результатів наукової діяльності: цілі, форми, способи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
Тема 1. Представлення результатів наукової діяльності	12	2	-			20
Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	32	2	4			20
Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів	32	2	4			12
Тема 4. Основи самопрезентації	14	2	2			20
Усього годин	90	8	10			72

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	4
2	Наукове дослідження та способи презентації результатів	4
3	Основи самопрезентації	2
Усього годин		8

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Ознайомитись з прикладами представлення результатів наукової діяльності	10
2	На основі джерел проаналізувати особливості підготовки різних видів наукових публікацій	16
3	На основі джерел проаналізувати принципи наукових досліджень та різні способи презентації їх результатів	16
4	На основі джерел проаналізувати різні види самопрезентації	10
5	Підготовка контрольної роботи 1	5
6	Підготовка контрольної роботи 2	5
7	Підготовка реферату 1	5
8	Підготовка реферату 2	5
Разом		72

Види навчальної діяльності (змішане навчання)

Лекції						
	Класифікація	Попередня підготовка	Подача нової інформації	Тренування	Зворотній зв'язок	
Розділ 1. Становлення соціології як науки						
Тема 1. Представлення результатів наукової діяльності	Вступна	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 4. Основи самопрезентації	Завершальна (підсумкова)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Семінари						
	Вид навчальної діяльності	Попередня підготовка	Виконання практичного завдання	Оцінювання	Рефлексія	Зворотній зв'язок
Розділ 1. Становлення соціології як науки						
Тема 2. Особливості підготовки різних видів наукових публікацій	Онлайн-діяльність	Опитування	Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Контрольна робота	Розроблення нотаток до лекцій	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 3. Наукове дослідження та способи презентації результатів	Онлайн-діяльність		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Усна відповідь	<ul style="list-style-type: none"> • Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 4. Основи самопрезентації	Онлайн-діяльність		Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Контрольна робота	<ul style="list-style-type: none"> • Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача

6. Індивідуальне завдання

Реферат.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються словесні методи: лекції, пояснення, бесіди, дискусії, робота з навчальною та науковою літературою.

8. Методи контролю

Самоконтроль здійснюється студентами під час опрацювання теоретичного матеріалу лекцій.

Поточний контроль:

- поточне опитування: здійснюється на початку лекції для перевірки якості засвоєння основного матеріалу;
- 2 поточні контрольні роботи, завдання яких складаються з теоретичних питань нормативного проблемного характеру.
- **Підсумковий семестровий контроль** - письмова залікова робота.

Методи контролю в умовах змішаної форми навчання

Підсумковий контроль з курсу здійснюється у системі Moodle.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Залікова робота	Сума
T1	T2	T3	T4	Контрольні роботи, передбачена навчальним планом (2)	Індивідуальні завдання (2)	Результат		
5	5	10	10	20	10	60	40	100

Для допуску до підсумкового семестрового контролю потрібно набрати 30 балів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Виступ у дискусії на практичному занятті – це усний виступ з одного з питань відповідного заняття. Виступ в дискусії з обов'язкової літератури має продемонструвати знання матеріалів лекції та обов'язкової літератури та точку зору з дискусійного питання й аргументацію щодо неї. Максимальна

кількість балів за виступ – 3 бали. *Критерії оцінювання* виступу в дискусії з обов’язкової літератури: знання матеріалу теми (поняття, концепції, приклади), грамотність, самостійність, аргументованість.

Контрольні роботи проводяться 2 раз протягом семестру. Завдання контрольних робіт складаються з питань, які передбачають порівняння кількох концепцій або підходів. Максимальна кількість балів за роботу – 10 балів. *Критерії оцінювання*: володіння знанням, адекватність параметрів, які порівнюються, аргументованість, оригінальність.

Письмовий залік складається з двох запитань на знання матеріалу курсу. *Критерії оцінювання кожного запитання*: відповідність завданню та повнота відповіді – 5 балів, адекватне використання концептів та положень курсу – 10 балів, грамотність, логічність, структурованість викладу – 5 балів. Максимальна оцінка 40 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
80-89	
70-79	
60-69	
50-59	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бабенко С. С. Як написати академічний навчальний текст: короткий довідник для студентства факультету соціології. Київ: КНУ імені Т.Шевченка, 2016. 32 с.
2. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / Східноукраїнський фонд соціальних досліджень; укладач О. О. Гужва. 2012. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7681>
3. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах. Наука в Україні, 2024. <https://nauka.gov.ua/information/mizhnarodni-pravy-la-tsytuvannia-ta-posylannia-v-naukovykh-robotakh/>
4. Литвин С. Х., Добровольська В. В. Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень : підручник. Київ : НАКККіМ, 2022. 253 с.
5. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Презентація наукових результатів : електронний навчальний посібник. 100 Мбайт. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. 249 сл. 1 електрон.опт.диск (CD-R): кольол.; 12 см. – Систем. Вимоги Windows XP (або більш пізня); MS PowerPoint 2013/2016. Назва з титул.екрану.

Допоміжна література

1. Відео-інструкція "Як подати заявку до УКФ", 2020.
<https://www.youtube.com/watch?v=9-GnWdWQqvY>
2. Інструкція для заявників програми «Креативна Європа», 2020.
https://creativeeurope.in.ua/p/instruction_for_applicants
3. Лучік-Мусієздова С., Мусієздов О. Про традиції та нетрадиційні методи викладання в соціології // *Соціологія: Теорія. Методи. Маркетинг*. 2020. №1. С. 173–175.
4. Рослер Б., Рослер Е. Як написати грантову заявку – і отримати грант. 2018. URL: https://issuu.com/teplemisto/docs/ukr_grants_guide

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Як написати хорошу наукову статтю для хорошого журналу. ВуММ 17.03.2016 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IokQj7IRu6E>

Забезпечення викладання навчальної дисципліни для змішаної форми навчання (Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили)

В умовах дії воєнного стану в Україні освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи.

Підсумковий контроль з курсу здійснюється у системі Moodle.